

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 16/14

V Luxembourg, 12. februarja 2014

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi C-26/13
Árpád Kásler in Hajnalka Káslerné Rábai proti OTP Jelzálogbank Zrt

Generalni pravobranilec N. Wahl meni, da za pogoje, ki za izplačilo posojila v tuji valuti določajo uporabo različnega menjalnega tečaja od tistega za odplačevanje posojila, ni nujno, da niso predmet ocene njihove nedovoljenosti

Čeprav je take pogoje mogoče načeloma šteti za del glavnega predmeta pogodbe o posojilu, ki je izraženo v tuji valuti, pa mora nacionalno sodišče ugotoviti, ali so potrošniki lahko razumeli, da so se izpostavili dodatnemu bremenu, ki izhaja iz razlike med tema menjalnima tečajema

Direktiva o nedovoljenih pogodbenih pogojih¹ določa, da nedovoljeni pogoji, uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, niso zavezujoči za potrošnika. Vendar Direktiva glede pogojev, ki opredeljujejo glavni predmet pogodbe ali ustreznost med ceno in plačilom za izmenjane storitve ali blago, določa, da glede njih ocena nedovoljenosti ni dopustna, če so pogoji v jasnem, razumljivem jeziku.

Á. Kásler in H. Káslerné Rábai sta 29. maja 2008 z madžarsko banko sklenila pogodbo o hipotekarnem posojilu v tuji valuti, zavarovanem s hipoteko. Banka je posojilojemalcema odobrila posojilo v znesku 14.400.000 madžarskih forintov (HUF) (približno 46.469 EUR), pri čemer je protivrednost tega zneska znašala 94.240,84 švicarskih frankov (CHF). V skladu s pogodbo sta bila zakonca Kásler seznanjena, da bodo poleg zneska posojila tudi pripadajoče obresti, stroški vodenja ter zamudne obresti in drugi stroški določeni v CHF.

V pogodbi je bilo prav tako določeno, da se znesek posojila v CHF določi po **nakupnem menjalnem tečaju** banke za to valuto, veljavnem na dan izplačila posojila. Vendar je v skladu s pogodbo posojilodajalec določil znesek mesečnega obroka v HUF na **podlagi prodajnega menjalnega tečaja banke za CHF** na dan pred zapadlostjo.

Zakonca Kásler sta pri madžarskih sodiščih izpodbijala pogoj, ki je banki omogočal, da mesečni obrok, ki ga je treba plačati, izračuna na podlagi prodajnega menjalnega tečaja za CHF. Zatrjujeta nedovoljenost tega pogoja, ker ta za odplačevanje posojila določa uporabo drugega menjalnega tečaja od tistega, uporabljenega pri izplačilu posojila.

Kúria (vrhovno sodišče Madžarske), ki odloča v pritožbenem postopku, Sodišče sprašuje, ali se pogodbeni pogoj v zvezi z menjalnimi tečaji, ki veljajo za pogodbo o posojilu, ki je izraženo v tuji valuti, nanaša na glavni predmet pogodbe oziroma na razmerje med kakovostjo in ceno storitve. Če je to tako, Kúria dalje sprašuje, v katerih primerih je treba pogoj šteti za jasen in razumljiv, tako da ni mogoča njegova presoja neveljavnosti na podlagi Direktive. Madžarsko sodišče prav tako sprašuje, ali lahko nacionalno sodišče v primeru, da pogodbe zaradi črtanja nedovoljenega pogoja ne bi bilo mogoče izvršiti, zadevni pogodbeni pogoj spremeni in dopolni.

V sklepnih predlogih, predstavljenih danes, generalni pravobranilec N. Wahl navaja, prvič, da je treba za ugotovitev, kaj je glavni predmet pogodbe, v vsakem posameznem primeru določiti, katere storitve se lahko objektivno štejejo za eno ali več glavnih storitev v splošni sistematiki pogodbe. Ugotoviti je torej treba, ali so zadevni pogoji neločljivi del storitev, ki opredeljujejo pogodbo, tako da

¹ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288).

bi pogodba brez teh pogojev izgubila eno svojih temeljnih značilnosti ali je na podlagi preostalih pogodbenih določil celo ne bi bilo mogoče izvršiti.

V tem okviru generalni pravobranilec N. Wahl meni, da **so pogoji, ki določajo veljavne menjalne tečaje**, kakor so pogoji v zvezi z izplačilom glavnice in plačilom obresti, v primeru pogodbe, posebej izražene v tuji valuti (kakor v obravnavani zadevi), **glavni predmet pogodbe**. So namreč eden od bistvenih elementov mehanizma posojil v tujih valutah, saj brez njih pogodbe ne bi bilo mogoče izvršiti.

Drugič, glede vprašanja, ali so bili ti pogoji jasni in razumljivi, generalni pravobranilec meni, da se presoja tega merila ne sme omejiti zgolj na redakcijski vidik pogojev. Jasnost in razumljivost pogodbenega pogoja morata namreč potrošniku omogočiti, da razpolaga z informacijami, na podlagi katerih bo lahko ocenil prednosti in slabosti sklenitve neke pogodbe ter tveganja, ki jim bo s tem izpostavljen. Tako **mora potrošnik razumeti ne le vsebino pogoja, ampak tudi obveznosti in pravice, ki so z njim povezane**.

Glede zadevne posojilne pogodbe generalni pravobranilec N. Wahl meni, da so pogodbene določbe v zvezi z menjalnimi tečaji, ki se uporabljajo za izplačilo in odplačevanje posojila, napisane v jasnem jeziku. Kljub temu meni, da **obstaja dvom o tem, ali je potrošnik lahko razumel, da se je izpostavil dodatnemu bremenu, ki izhaja iz razlike med prodajnim in nakupnim menjalnim tečajem za to valuto**. V zvezi s tem N. Wahl meni, da bo na to vprašanje moralo odgovoriti Kúria, in sicer ob upoštevanju objektivnih elementov, predloženih ob sklenitvi pogodbe.

Nazadnje, generalni pravobranilec meni, da v primeru, da zaradi črtanja nedovoljenega pogoja pogodbe tako kot v obravnavani zadevi ne bi bilo mogoče izvršiti, **Direktiva ne nasprotuje temu, da nacionalno sodišče nedovoljeni pogoj nadomesti z dispozitivno določbo nacionalnega prava**, če je takšna nadomestitev možna na podlagi nacionalnega prava. Tak pristop namreč omogoča doseči cilj Direktive, in sicer vzpostavitev ravnovesja med pogodbenimi strankami, tako da se načeloma ohrani veljavnost celotne pogodbe.

Če taka nadomestitev ne bi bila dovoljena in če bi moralo sodišče pogodbo razveljaviti, bi to lahko ogrozilo odvratilni učinek sankcije ničnosti ter cilj varstva potrošnikov. V obravnavani zadevi bi taka razveljavitev povzročila, da bi ves preostali znesek posojila zapadel v plačilo. To bi lahko presegalo finančne zmogljivosti potrošnika in zato pomenilo kazen za potrošnika namesto za posojilodajalca, ki zaradi te posledice morda ne bi bil motiviran za izogibanje takim pogojem v svojih pogodbah.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča

[Celotno besedilo](#) sklepa je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 43032793

Posnetki predstavitve sklepnih predlogov so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106